

EU-scorebord voor justitie 2017: rechtsstelsels worden doeltreffender, maar niet alle problemen zijn opgelost

Brussel, 10 april 2017

Vandaag publiceert de Europese Commissie het EU-scorebord voor justitie 2017, met daarin een vergelijkend overzicht van de doeltreffendheid, kwaliteit en onafhankelijkheid van de rechtsstelsels in de EU-lidstaten.

Het scorebord is bedoeld om de nationale overheden te helpen bij het verbeteren van hun rechtsstelsels. Het [scorebord 2017](#) verschilt van de vorige edities in die zin dat er een aantal nieuwe aspecten van de werking van de rechtsstelsels in aan bod komt, zoals de toegankelijkheid van justitie voor de consument en de kanalen die de consument ter beschikking staan om een klacht tegen bedrijven in te dienen. Voorts toont het scorebord voor het eerst hoeveel tijd strafrechtelijke procedures voor witwasinbreuken in beslag nemen.

"De vijfde editie van het EU-scorebord voor justitie bevestigt dat doeltreffende rechtsstelsels essentieel zijn voor het opbouwen van vertrouwen in een bedrijfs- en investeringsvriendelijk klimaat in de interne markt" aldus Věra Jourová, commissaris voor Justitie, Consumentenzaken en Gendergelijkheid. "Ik moedig de lidstaten aan om erop toe te zien dat bij eventuele justitiële hervormingen de beginselen van de rechtsstaat in acht worden genomen en de rechterlijke onafhankelijkheid wordt gerespecteerd. Dit is voor zowel burgers als bedrijven van cruciaal belang om hun rechten ten volle te kunnen uitoefenen. Een onafhankelijk en goed werkend rechtsstelsel is een fundamentele pijler van elke democratie."

Belangrijkste conclusies van het scorebord 2017:

- **Gerechtelijke procedures in burgerlijke en handelszaken duren korter:** ook in een aantal lidstaten waar het rechtsstelsel met problemen te kampen heeft. Deze positieve ontwikkeling tekent zich duidelijker af over een periode van vijf jaar dan op de korte termijn.
- **Handhaven van de consumentenbescherming:** De lidstaten zijn verantwoordelijk voor de handhaving van de EU-consumentenwetgeving. Uit het scorebord blijkt dat de duur van de administratieve procedures en de rechterlijke toetsing op dit gebied sterk verschilt van land tot land. Een groot aantal consumentenkwesties blijkt bovendien rechtstreeks door consumenteninstanties opgelost te worden en hoeft niet voor de rechtbank te komen.
- **Bestrijden van witwaspraktijken:** Zoals de vierde anti-witwasrichtlijn voorschrijft, hebben de lidstaten voor het eerst gegevens in dit verband verstrekt. Deze informatie wijst op grote verschillen in de duur van de behandeling van witwaszaken – variërend van minder dan een half jaar tot bijna drie jaar.
- **Beperkte toegang tot de rechter voor minder draagkrachtige burgers:** in sommige lidstaten krijgen burgers met een inkomen onder de armoedegrens in bepaalde soorten geschillen geen rechtsbijstand.
- **Beperkt gebruik van ICT-hulpmiddelen in bepaalde landen:** hoewel de communicatie tussen rechtbanken en advocaten in de helft van de lidstaten doorgaans via ICT verloopt, is het gebruik van ICT voor elektronische ondertekening in meer dan de helft van de lidstaten zeer beperkt. Nieuwe gegevens over de manier waarop advocaten via ICT communiceren met rechtbanken, bevestigen het belang van elektronische communicatie voor de goede werking van een rechtsstelsel.
- **De perceptie van de rechterlijke onafhankelijkheid bij het grote publiek is verbeterd of stabiel gebleven [ten opzichte van 2016](#):** dit geldt voor meer dan twee derde van de lidstaten. Bij bedrijven wordt sinds 2010 dezelfde trend geconstateerd. Inmenging of druk van regering en politici wordt het vaakst opgegeven als reden voor het gebrek aan vertrouwen in de onafhankelijkheid van rechtbanken en rechters. Voorts bevat de editie 2017 gegevens over de waarborgen die de onafhankelijkheid van rechters in de verschillende lidstaten moeten garanderen. Dit getuigt van het grote belang van de rechtsstaat voor de EU.
- **Kwaliteitsnormen:** de meeste lidstaten stellen aan de hand van normen termijnen vast om de

duur van gerechtelijke procedures binnen de perken te houden. In een aantal lidstaten met een minder efficiënt rechtsstelsel ontbreken dergelijke normen.

Volgende stappen

Met de resultaten van het scorebord 2017 wordt rekening gehouden bij de lopende landspecifieke beoordeling in het kader van het Europees semester 2017. Op 22 februari 2017 zijn de landenverslagen gepubliceerd. Deze bevatten bevindingen over de rechtsstelsels van een aantal lidstaten (België, Bulgarije, Cyprus, Italië, Kroatië, Letland, Malta, Polen, Portugal, Roemenië, Slovenië, Slowakije en Spanje (zie [IP/17/308](#)).

Achtergrond

Het scorebord is toegespitst op rechtszaken die vallen onder het civiel recht, bestuursrecht of handelsrecht. Het moet de lidstaten helpen bij het ontwikkelen van een investerings-, bedrijfs- en burgervriendelijker klimaat. Het scorebord belicht de drie voornaamste kenmerken van een efficiënt rechtsstelsel:

- **Doeltreffendheid:** de duur van de procedures, het afhandelingspercentage en het aantal aanhangige zaken.
- **Kwaliteit:** rechtsbijstand, gerechtskosten, opleiding, toezicht op gerechtelijke activiteiten, begroting en personeel.
- **Onafhankelijkheid:** perceptie van de rechterlijke onafhankelijkheid bij burgers en bedrijven, waarborgen met betrekking tot de rechters.

Het verbeteren van de doeltreffendheid van nationale rechtsstelsels is een vaste prioriteit van het Europees semester, de jaarlijkse cyclus van economische beleidscoördinatie van de EU. Het EU-scorebord helpt de lidstaten hierbij door jaarlijks een vergelijkend overzicht te geven van de werking van de nationale rechtsstelsels. Dit overzicht gaat vergezeld van landspecifieke beoordelingen die tot stand komen in een bilaterale dialoog met de betrokken nationale autoriteiten en belanghebbenden. De beoordelingen kunnen aanleiding geven tot landspecifieke aanbevelingen voor het verbeteren van de nationale rechtsstelsels. In het kader van het Europees semester 2016 heeft de Raad op basis van een voorstel van de Commissie dergelijke aanbevelingen gericht tot zes lidstaten (Bulgarije, Cyprus, Italië, Kroatië, Portugal en Slowakije).

Het scorebord bundelt gegevens uit verschillende bronnen, met als belangrijkste de Commissie voor efficiëntie in justitie van de Raad van Europa (CEPEJ). Andere bronnen zijn Europese netwerken, zoals het Europees netwerk van Raden voor de rechtspraak, het netwerk van voorzitters van de hoge rechtscollleges van de EU, de Raad van de balies van de Europese Unie (CCBE) en een aantal comités gespecialiseerd in specifieke gebieden van de EU-wetgeving.

Meer informatie

Scorebord voor justitie 2017: [volledig verslag](#)

Samenvatting van het scorebord voor justitie: [Informatieblad](#)

[Vragen en antwoorden](#)

[Geannoteerde grafieken](#) met alle cijfers

[Eurobarometer](#) over de perceptie van de onafhankelijkheid van de rechtsstelsels in de EU-lidstaten bij het grote publiek

[Eurobarometer](#) over de perceptie van de onafhankelijkheid van de rechtsstelsels in de EU-lidstaten bij bedrijven

[Europees semester](#)

IP/17/890

Contactpersoon voor de pers:

[Christian WIGAND](#) (+32 2 296 22 53)

[Melanie VOIN](#) (+ 32 2 295 86 59)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)